

Sygn. akt III Cz 1603/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy
w następującym składzie :

Przewodniczący – Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sędziowie SO Andrzej Dyrda (spr.)

SR (del.) Łukasz Malinowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 lutego 2016 roku

sprawy z wniosku T. M.

z udziałem A. B. i M. M.

o zawezwanie do próby ugodowej

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 maja 2015 r., sygn. akt I Co 22/15

postanawia :

oddalić zażalenie.

SSR (del.) Łukasz Malinowski SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 21 maja 2015 roku uznał ugodę za niedopuszczalną.

Uzasadniając orzeczenie, Sąd wskazał, że propozycja ugody stwierdza, że w skład majątku wspólnego zmarłej B. M. i T. M. oraz majątku spadkowego po zmarłej w dniu 12 sierpnia 2010 roku w K., ostatnio stale zamieszkałej w G. przy ulicy (...) B. M. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...), w budynku przy ulicy (...) w G. wraz z prawem korzystania z piwnicy o powierzchni 2,11 m², składającego się z czterech izb o powierzchni użytkowej 60 m², mieszkalnej (...) m² o łącznej wartości 168.000 zł. Strony zgodnie oświadczyły, że dokonują zniesienia współwłasności i działu spadku w ten sposób, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przyznają na wyłączną własność wzywającego T. M. bez obowiązku spłat na rzecz pozostałych stron.

Sąd Rejonowy przytaczając treść art. 184 k.p.c. oraz analizując obowiązki sądu w postępowaniu o dział spadku i zniesienie współwłasności, stwierdził, że dział spadku dokonany w drodze ugody sądowej zawartej w postępowaniu pojednawczym jest niedopuszczalny jako niezgodny z prawem, co wynika z wykładni celowościowej, historycznej i gramatycznej. Sąd zwrócił uwagę, że działanie sądu w sprawach o zawezwanie do próby ugodowej nie polega na badaniu zasadności wzajemnych roszczeń stron i przeprowadzaniu wnikliwego postępowania dowodowego w tym zakresie, a ogranicza się do sprawdzenia czy treść proponowanej ugody jest zgodna z prawem i zasadami współżycia społecznego, bądź czy ugoda nie zmierza do obejścia prawa. Z tych względów, Sąd uznał, że w postępowaniu

pojedynczym nie ma możliwość poczynienia prawidłowych ustaleń co do tego, jakie składniki majątku wchodzi w skład spadku oraz ich aktualnej wartości.

W ocenie Sądu zawarcie ugody o treści proponowanej przez wnioskodawcę i uczestników zmierza również do obejścia art. 51 u.k.s.c. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 2 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 237).

Zażalenie na to postanowienie wniósł wnioskodawca domagając się uchylecia zaskarżonego postanowienia. Wskazując na dopuszczalność w judykaturze zawarcia ugody w sprawie o dział spadku, nie zgodził się z zarzutem Sądu Rejonowego wskazującego na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 184 k.p.c. sprawy cywilne, których charakter na to zezwala, mogą być uregulowane drogą ugody zawartej przed wniesieniem pozwu. Sąd uzna ugodę za niedopuszczalną, jeżeli jej treść jest niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Ugoda jest aktem prawnym złożonym, w którym występują elementy zarówno materialno prawne i procesowe. Podejmowana jest w celu osiągnięcia skutków materialnoprawnych, w szczególności uchylecia sporu w zakresie istniejącego między stronami stosunku prawnego i w drodze wzajemnego porozumienia oraz w celu osiągnięcia skutków procesowych w postaci wyłączenia sporu spod rozstrzygnięcia sądowego poprzez umorzenie postępowania (H. P. „Orzeczenia i ugody w praktyce sądów cywilnych”, Wydawnictwo (...), 2007r., k.148-150).

Zawarcie ugody uznaje się za dopuszczalne, poprzez odpowiednie stosowanie art. 184 k.p.c. na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. także w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym (tak. m.in. M. Jędrzejewska, K. Weitz, [w:] Ereciński, Komentarz KPC, t. 1, 2009 s. 545; przy czym odmienne stanowisko prezentuje W. Siedlecki, [w:] Resich, Siedlecki, Komentarz KPC, 1975, s. 315; tenże, [w:] System Prawa Procesowego, t. 2, 1987, s. 166). Jako przykłady sprawy „nieprocesowych” posiadających tzw. zdatność ugodową wskazuje się m.in.: sprawy o zniesienie współwłasności, o dział spadku, o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej. Odnotować przy tym należy, że zdatności ugodowej nie przyznano przy tym w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku (K. G., T. A., K. K., A. K., T. P. cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe).

Pomimo dopuszczalności ugody w sprawach o zniesienie współwłasności jak i dział spadku, to jednak w aktualnym orzecznictwie Sąd Najwyższy wskazuje, iż dopuszczalność zawarcia ugody w tego rodzaju sprawach, nie może być dokonywana w sposób abstrakcyjny (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2010r., II CSK 670/09, uchwała Sądu Najwyższego z 23 września 2010r., III CZP 57/10). Wymaga zatem poczynienia odpowiednich ustaleń, w szczególności czy ugoda, co wynika z art. 917 k.c. stanowi wyraz kompromisowego rozwiązania istniejącego sporu co stanu lub stosunku prawnego

Sąd Okręgowy podziela przedstawione przez Sąd Rejonowy argumenty przemawiające za uznaniem, że ugoda w tym stanie faktycznym jest niedopuszczalna.

Wskazać nadto należy, że wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał, aby przedmiot prawa własności będący przedmiotem ugody, wchodził w skład masy spadkowej po spadkodawczyni, ani też, iż wyczerpuje on całość masy spadkowej. Nadto, zastrzeżenia budzi również sposób zniesienia współwłasności i działu spadku poprzez przyznanie jedynie składnika masy spadkowej wnioskodawcy, bez obowiązku spłaty pozostałych uczestników postępowania, choć w tym zakresie zasadność takiego zniesienia współwłasności może mieć oparcie w stosunkach rodzinnych, jak również to, że oświadczenia w imieniu uczestnika postępowania M. M., złożył wnioskodawca, co również, przy uwzględnienia materialno prawnych skutków zawartej ugody, czyni zasadnym stwierdzenie, że dokonana przez niego czynność jest sprzeczna z zakazem ustanowionym art. 108 k.c.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

SSR (del.) Łukasz Malinowski SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Andrzej Dyrda